

Sygn. akt V U 716/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 października 2018 r.

Sąd Okręgowy w Kaliszu V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie :

Przewodniczący SSO Marzena Głuchowska

Protokolant st. sekr. sądowy Barbara Wypych

po rozpoznaniu w dniu 30 października 2018 r. w Kaliszu

odwołania J. S. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

z dnia 2 sierpnia 2018 r. Nr (...)

w sprawie J. S. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o emeryturę

1. Zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. z dnia 2 sierpnia 2018 r. znak (...) w ten sposób, że przyznaje odwołującemu J. S. (1) emeryturę poczynając od pierwszego dnia po zakończeniu pobierania świadczenia rehabilitacyjnego,

2. Zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. na rzecz J. S. (1) kwotę 180,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w sprawie.

Sygn. akt VU 716/18

UZASADNIENIE

W dniu 03.07.2018 r. do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. został złożony wniosek o przyznanie prawa do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach dla J. S. (1).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. decyzją z dnia 02.08.2018 w sprawie ENS/20/026175629 odmówił J. S. (2) prawa do emerytury. Zdaniem ZUS w O. odwołujący nie spełnia przesłanek wskazanych w art. 184 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych tj. nie wykazał 15 lat zatrudnienia w szczególnych warunkach.

Od powyższej decyzji w dniu 28.08.2018 r. J. S. (1) wniósł odwołanie, w którym podniósł, iż wykonywana przez niego praca w okresie od 14.12.1976 r. do 25.10.1977 r. i od 02.11.1979 r. do 31.12.1998 r. w (...) Fabrykach (...) na stanowisku elektromontera zakładowego, na którym to stanowisku wykonywał pracę stale, jest pracą na stanowiskach wymienionych w wykazie A do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, co uprawnia go do uzyskania wcześniejszego świadczenia emerytalnego.

W odpowiedzi na odwołanie ZUS w O. podtrzymał argumentację wcześniej przedstawioną w zaskarżonej decyzji, podniósł, iż odwołujący nie udowodnił 15 lat zatrudnienia w szczególnych warunkach oraz wniósł o oddalenie odwołania J. S. (1).

Sąd Okręgowy / Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Kaliszu ustalił następujący stan faktyczny:

Odwołujący urodził się dnia (...) Wykazał staż pracy na dzień 01.01.1999 r. wynoszący, 25 lat, 2 miesiące i 27 dni. Organ rentowy nie uznał odwołującemu okresu pracy w szczególnych warunkach od 14.12.1976 r. do 25.10.1977 r. i od 02.11.1979 r. do 31.12.1998 r. w (...) Fabrykach (...) na stanowisku elektromontera zakładowego.

Odwołujący nie należy do OFE. Odwołujący posiadał status pracownika. Obecnie odwołujący pobiera świadczenie rehabilitacyjne po ustaniu zatrudnienia.

W niniejszej sprawie odwołujący zmierzał do wykazania okresu pracy w warunkach szczególnych od 14.12.1976 r. do 25.10.1977 r. i od 02.11.1979 r. do 31.12.1998 r. w (...) Fabrykach (...) na stanowisku elektromontera zakładowego.

Odwołujący w okresie od 14.12.1976 r. do 31.12.1998 r. i nadal zatrudniony był w (...) Fabryce (...). W okresie od 26.10.1977 r. do 15.10.1979 r. odwołujący odbywał zasadniczą służbę wojskową. Ze świadectwa pracy z dnia 04.02.2004 r. wynika, iż odwołujący zatrudniony był na stanowisku elektromontera zakładowego. W powyższym świadectwie wskazano także iż w okresie od 14.12.1976 r. do 25.10.1977 r. i od 02.11.1979 r. do 04.02.2004 r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach na stanowisku elektromontera zakładowego - wskazano Wykaz A dz. II punkt 1 poz. 9 przepisów ogólnych. Odwołującemu wystawiono świadectwo pracy w szczególnych warunkach z dnia 04.02.2004 r. wskazując okres od 14.12.1976 r. do 04.02.2004 r. i od 02.11.1979 r. do 04.02.2004 r. na stanowisku elektromontera zakładowego. Powołano wykaz A Dział II poz. 1 punkt 9 Zarządzenia ministra przemysłu Chemicznego i Lekkiego nr 7 z dnia 07.07.1987 r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu przemysłu chemicznego i lekkiego.

W karcie obiegowej zmiany z dnia 24.11.1976 r. wskazano stanowisko elektromonter. Podobnie w podaniu o pracę z dnia 24.11.1976 r. W umowie o pracę z dnia 14.12.1976 r. wskazano stanowisko elektromonter. Podobnie w karcie obiegowej zmiany z dnia 14.10.1977 r., karcie kwalifikacyjnej, umowie o pracę z dnia 02.11.1979 r., karcie obiegowej z dnia 19.10.1979 r. W angażu z września 1980 r. wskazano zatrudnienie w warsztacie elektrycznym, podobnie w angażu z maja 1981 r., z lipca 1981 r., w karcie kwalifikacyjnej obejmującej ten okres. W angażu z dnia 30.11.1984 r. wskazano stanowisko elektromontera w bazie wózków akumulatorowych. W umowie o pracę z dnia 01.09.1986 r. wskazano stanowisko elektromonter zakładowy w bazie wózków akumulatorowych, podobnie w angażu z kwietnia 1987 r. W angażu z grudnia 1987 r. wskazano pracę w warsztacie elektrycznym, w angażu z kwietnia 1988 r. – pracę w bazie wózków akumulatorowych. Podobnie w angażu z kwietnia 1988 r., września 1988 r. W angażach z lutego 1989 r., lipca 1989 r., października 1989 r., grudnia 1989 r., lutego 1990 r., wskazano zatrudnienie w dziale głównego energetyka. W angażu z maja 1990 r., lipca 1990 r., wskazano zatrudnienie w warsztacie elektrycznym. W angażach z lutego 1991 r., kwietnia 1991 r., lipca 1991 r. marca 1992 r., czerwca 1992 r., lipca 1992 r., listopada 1992 r., kwietnia 1993 r., października 1993 r., października 1994 r., stycznia 1995 r., kwietnia 1995 r., października 1995 r., wskazano miejsce pracy SUR – jednostka powstała po przekształceniach własnościowych zakładu. W karcie kwalifikacyjnej z dnia 30.10.1997 r. wskazano stanowisko elektryk samochodowy. W umowie o pracę z dnia 01.09.1997 r. wskazano stanowisko elektryk samochodowy. W angażu ze stycznia 1999 r. wskazano miejsce pracy (...) także jednostka powstała po przekształceniach własnościowych.

(...) Fabryka (...) od 1990 r. ulegała przekształceniom własnościowym, gdyż podlegała procesom prywatyzacyjnym. Wyodrębniały się z niej różne jednostki.

Odwołujący zatrudniony w 1976 r., pracował przez okres do rozpoczęcia służby wojskowej w warsztacie elektrycznym. Zajmował się wykonywaniem napraw w rozdzielni, pracą związaną z rozciąganiem sieci, czyli pracami związanymi z zasilaniem zakładu w energię elektryczną. Odwołujący ukończył zasadniczą szkołę zawodową w zawodzie

elektromonter Posiadał także uprawnienia energetyczne do 1 KV. Po odbyciu służby wojskowej odwołujący wykonywał pracę w bazie wózków widłowych. W zakładzie było około 40 wózków widłowych. Z zakładzie była baza wózków akumulatorowych, którą stanowiło pomieszczenie liczące około 40 m².

Sama Fabryka obejmowała 27 ha. W bazie wózków wykonywano prace związane z montowaniem akumulatorów, sporządzaniem elektrolitów z użyciem kwasu siarkowego, lutowaniem obejm łączących komory, oczyszczaniem komór akumulatorów, ponownym ich zalewaniem elektrolitami, dolewaniem wody do komór, montowaniem akumulatorów, ich ciągłym ładowaniem prądem. Odwołujący wykonywał pracę przy tych wózkach akumulatorowych. Jego praca związana była z obsługą akumulatorów. Praca wykonywana była w środowisku oparów kwasu siarkowego, w ciągłym hałasie urządzeń wentylacyjnych. Odwołujący był wyposażony w odzież kwasoodporną. Miał posiłki regeneracyjne. Był mu wypłacany dodatek za pracę w warunkach szkodliwych. Odwołujący nigdy nie pracował jako elektryk samochodowy. Transport samochodowy w Fabryce (...) został wyłączony do odrębnej firmy (...), stąd odwołujący nie mógł pracować jako elektryk samochodowy. Opis stanowiska odwołującego odpowiadał jego pracy przy przyjęciu do pracy, potem jego stanowisko pracy określano nadal jako elektromonter lub wskazywano jednostkę, której podporządkowane było miejsce pracy odwołującego. Odwołujący od zakończenia służby wojskowej do 2004 r. wykonywał pracę w tym samym miejscu - bazie wózków akumulatorowych i w tym samym charakterze

Odwołujący przez cały okres zatrudnienia wykonywał pracę w tej samej firmie, która ulegała przekształceniom, w tej samej bazie wózków akumulatorowych, którą różnie podporządkowywano. Pracował na tym samym stanowisku, które określano bardzo różnie. Odwołujący cały czas wykonywał taką samą pracę. Pracował przy naprawach wózków akumulatorowych – przy naprawach klem- ich spawaniu i lutowaniu, przy oczyszczaniu celek akumulatorów z osadów siarki, przy uzupełnianiu elektrolitów- kwasu siarkowego, przy wymianie płyt ołowianych, przy ładowaniu akumulatorów. Naprawy te dotyczyły akumulatorów. Inne drobne naprawy wózków odbywały się także w związku z akumulatorami, które trzeba było do napraw wyjmować i potem wstawiać. Trudne warunki dotyczyły oparów, które wydzielały się przy naprawach akumulatorów i przy ich ładowaniu.

Jako praca w szczególnych warunkach wymieniona została w wykazie A Dział XIV poz. 13 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 08.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, praca w akumulatorowniach: opróżnianie, oczyszczanie i wymiana stężonego kwasu siarkowego i płyt ołowianych.

(dowód: zeznania odwołującego, zeznania świadków R. S. i Z. B., świadectwo pracy w szczególnych warunkach, akta osobowe odwołującego)

Jako praca w szczególnych warunkach wymieniona została w dziale II praca w energetyce- prace przy wytwarzaniu i przesyłaniu energii elektrycznej i ciepłej oraz prace przy montażu, remoncie i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych i ciepłych, a w wykazie A Dział XIV poz. 25 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 08.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, praca na stanowiskach związanych z bieżącą konserwacją agregatów i urządzeń oraz prace budowlano-montażowe i budowlano- remontowe na oddziałach będących w ruchu, na których jako podstawowe wykonywane są prace w szczególnych warunkach.

Możliwość uzyskania emerytury przez mężczyzn przed ukończeniem 65 roku życia przewidywał do 31.12.2008 r. przepis art. 32 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1270). Obecnie osoby urodzone po 31.12.1948 r., które osiągnęły wiek wymieniony w art. 32 i pracowały w szczególnych warunkach mogą przejść na emeryturę na warunkach przewidzianych w art. 184 wymienionej ustawy. Muszą, m.in. spełniać warunek wykazania stażu pracy 25 lat dla mężczyzn i 15 lat pracy w szczególnych warunkach na dzień 01.01.1999 r. Przepis ten wymagał także dla spełnienia warunków do świadczenia, rozwiązania stosunku pracy i braku przynależności do OFE. Od dnia 01.01.2013 r. warunek rozwiązania stosunku pracy nie jest wymagany

Dla celów ustalenia uprawnień do wcześniejszej emerytury za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia w podmiotach, w których obowiązują wykazy stanowisk ustalone na podstawie przepisów dotychczasowych. Wiek emerytalny takich osób, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie, których osobom przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie ustawy oraz Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 roku, nr 8, poz. 43 ze zmianami), a także na podstawie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie wymienionych aktów.

Pierwszym z warunków jest brak przynależności do OFE i odwołujący ten warunek spełnia. Kolejnym warunkiem jest ukończenie 60 roku życia. Odwołujący osiągnął wymagany przez przepisy wiek w dniu (...). Następnym warunkiem jest przepracowanie wymaganego okresu zatrudnienia tj. co najmniej 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych. Odwołujący wykazał okresy składkowe i nieskładkowe za okres ponad 25 lat na dzień 01.01.1999 r. Ostatnim warunkiem uzyskania prawa do emerytury na podstawie art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych jest przepracowanie co najmniej 15 lat w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze na dzień 01.01.1999 r.

Aby wykonywaną pracę można było zaliczyć do pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, musi to być rodzaj pracy wskazanej w załączniku A do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Praca ta, zgodnie z brzmieniem § 2 ust 1 wymienionego rozporządzenia musi być wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wymaganym na danym stanowisku. Stosownie do ustępu 2 § 2 w/w rozporządzenia okresy pracy w szczególnych warunkach stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w świadectwie pracy. Pracodawca odwołującego obecnie nie istnieje. Wystawił odwołującemu świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach za cały sporny okres.

Zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego przedmiotem postępowania w sprawie o wcześniejszą emeryturę jest ustalenie tego świadczenia z uwagi na warunki pracy, co oznacza konieczność poczynienia ustaleń dotyczących rodzaju i wymiaru zatrudnienia w warunkach szczególnych.

W świetle powołanego wyżej § 2 rozporządzenia Rady Ministrów zakład pracy wydaje zaświadczenie o zatrudnieniu w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wyłącznie na podstawie posiadanej dokumentacji, natomiast w sądowym postępowaniu odwoławczym możliwe jest ustalenie tych okresów także w oparciu o inne dowody m. in. zeznania świadków (por. uchwała Sądu Najwyższego z 21.09.1984 r., sygn. akt III UZP 48/84 niepublikowana LEX nr 14630).

W rozpoznawanej sprawie, jak wyżej wskazano, odwołującemu wystawiono świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach za sporny okres. Świadectwo to odpowiada stanowi faktycznemu co do wykonywania przez odwołującego pracy w szczególnych warunkach, natomiast zawiera formalne błędy co do kwalifikowania jego pracy w odniesieniu do przepisów o szczególnych warunkach.

Przeprowadzone postępowanie dowodowe wykazało, iż odwołujący wykonywał pracę w szczególnych warunkach co najmniej w okresie od 14.12.1976 r. do 25.10.1977 r. i od 02.11.1979 r. do 31.12.1998 r. na stanowisku elektromontera przy urządzeniach zasilających zakład w energię elektryczną w okresie przed służbą wojskową oraz pracę w akumulatorowniach: opróżnianie, oczyszczanie i wymiana stężonego kwasu siarkowego i płyt ołowianych w okresie po odbyciu służby wojskowej do 31.12.1998 r.

Odwołujący wykazał okres ponad 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Odwołujący spełnił zatem warunki wymienione w art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Mając na uwadze powyższe na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kpc. Sąd uwzględnił odwołanie i przyznał odwołującemu emeryturę od dnia po zaprzestaniu pobierania świadczenia rehabilitacyjnego. Odwołującemu emerytura mogła być przyznana od 01.07.2018 r. czyli od miesiąca, w którym zgłosił wniosek o świadczenie lecz wobec pobierania świadczeń chorobowych, datę przyznania emerytury ustalono od następnego dnia po zakończeniu pobierania świadczenia rehabilitacyjnego. O kosztach orzeczono w myśl art. 98 kpc.

SSO Marzena Głuchowska